

A minőségi építészet seregszemléje

I. Építészeti Nemzeti Szalon a Műcsarnokban

■ Az elmúlt évtizedek legjelentősebb magyar építészeti kiállítását rendezték meg a Műcsarnokban *I. Építészeti Nemzeti Szalon – 100% kreativitás* címmel 2014 nyarán.

A Műcsarnok irányítását ellátó Magyar Művészeti Akadémia (MMA) ösztönzésére létrejött kiállítás – a tervek szerint – a nemzeti szalonok négyévente ismétlődő sorát nyitotta meg. A szalon 2015-ben a képzőművészet, a következő évben az ipar- és tervezőművészet, végül a fotóművészet teljes körű magyar seregszemléjét kívánja nyújtani.

A különböző művészeti ágak közül az MMA válasza elsőként az építészetre esett, mivel a magyar kormány a 2014-es évet az építészet évének nyilvánította:

ebben az évben emlékezünk meg Ybl Miklós (1814–1891) születésének kétszázadik, valamint Lechner Ödön (1845–1914) halálának századik évfordulójáról.

Fekete György, az MMA elnöke abban jelölte meg a művészeti szalonok célját, hogy „a Műcsarnokban rendszeres számvetés történjék a magyar vizuális művészetek teljességéről, és létrejöjjön a legkiválóbb művészeti eredményeket felmutató, rendszeresen ismétlődő, felmérő természetű kiállítások sora”.¹

Az Építészeti Nemzeti Szalon kurátori feladatait Szegő György építész végezte el, aki több neves kollégáját kérte fel egy-egy kiállítási rész rendezőjéül. Fő rendezési szempontja az volt, hogy ne építészeti életműveket, hanem épületeket mutasson be. A kiállítás

Repró: Millisits Máté

I. Építészeti Nemzeti Szalon – 100% kreativitás című kiállítás katalógusának címlapja (Magyar Művészeti Akadémia, Budapest, 2014) / 1st National Salon of Architecture—100% Creativity. Cover of the exhibition catalogue (Hungarian Academy of Arts, Budapest, 2014)

**Botzheim Bálint,
Szegő György:
A magyar építészek
fája. Kivitelezés:
Limes Model /
Bálint Botzheim,
György Szegő:
The Tree of
Hungarian Architects.
Manufacturer:
Limes Model
Kiállítási fotó:
I. Építészeti Nemzeti
Szalon – 100%
kreativitás, Mű-
csarnok, Budapest,
2014 /
Exhibition photo:
1st National Salon of
Architecture—100%
Creativity, Mű-
csarnok/ Kunsthalle,
Budapest, 2014**

Fotó: Millisits Máté

sokrétűségét jelzi, hogy gazdag tematikája magába foglalta a belsőépítészet, a tájépítészet, a városrendezés, az iparművészet, a közlekedéshez kapcsolódó

mérnöki építészet, a műemlékvédelem mint egyetemi szintű szakoktatás bemutatását is.

A *Mesterek* című kiállítórészben a társrendező,

Winkler Barnabás, huszonöt neves építész munkáin keresztül szemlélte a 20. századi építészet sokszínűségét. A bemutatott tablók és makettek mintegy történeti keretként segítettek a 21. századi kortárs építészet értelmezését, és érzékelhetővé tették, ahogyan az invenció a közelmúltba visszanyúlva a „gyökerekből” táplálkozik. A *Főépítési víziók* elnevezésű kiállítóterben Salamin Ferenc a magyarországi urbanisztika példamutató munkáit emelte ki: fényképek és filmek segítségével mutatta be az urbanisztika területén maradandónak ígérkező értékeket.

A félköríves lezárású kiállítóter kiemelt helyén állították fel *A magyar építészek fáját*. A Botzheim Bálint és Szegő György építészek által tervezett, a tengelye körül enyhén elforduló alkotáson olvasható volt az 1750 és 1950 közötti két évszázad folyamán tevékenykedő százhusz építész neve (fő műveik megnevezésével együtt).

A *Tájépítészlet – 21%* szekció rendezője, Szilágyi Kinga felhívta a figyelmet a környezettudatos gondolkodás fontosságára, a zöldövezet tudatos megtervezésére. (A címben kifejezett szám egyaránt utal századunkra és a levegő oxigéntartalmára.) Mindezt jól érzékeltették az Év Tájépítészre pályázaton az elmúlt években díjazott alkotók itt bemutatott művei is.

Az *Architektúra és belsőépítészlet* című részkiállítás egységben Szegő György mutatta be a szakma kreativitását az épületek és eredeti használati tárgyak szemléltetésével. Az *Újragondolt épületek* címet viselő termekben szintén a főkurátor válogatása alapján olyan épületeket ismerhettünk meg, amelyek átépítése vagy felújítása a 21. század igényeihez való igazodást szolgálta. Szegő György szavait idézve: „Az újragondolt épületek akár illeszkedő, akár ellenpontozó kompozíciók elvű bővítése élő lehetőség. A kortárs kreativitás módszereivel is meg lehet őrizni a városlakó identitását, szolgálhat a környezet harmóniáját. Régebbi korok műemlékeinek esetében is újra lehet gondolni az épületet – akár a kreativitás féken tartásával.”²

Az *Építve tanítani* kiállítási rész, amelyet Csernyus Lőrinc és Turi Attila építészek rendeztek, betekintést engedett az elmúlt évtizedek oktatási módszereibe. Nagy hangsúlyt kapott, hogy a Kós Károly Egyesülés Vándoriskolája a kaláka elvét alkalmazza, és az elmé-

leti tudás mellett a gyakorlati tapasztalatszerzést is fontosnak tartja építőtáborok szervezésével, ezáltal maradandót nyújtva az ifjú építészek számára. Az egyetemi évek időszakát felölelő szekciórész az *Építészoktatás* nevet viselte. A Magyarországon működő hét oktatási intézmény tevékenységét Balogh Balázs építész mutatta be a tervezőműtermek világát megidéző installáció-együttessel.

A tárlat az iránytű szerepét kívánta betölteni, amihez a korszerű muzeológia számos eszközét hívta segítségül, a plazmatelevízióktól a projektoron át a hátulról megvilágított, nagyméretű fényképekig.

A Műcsarnokban megrendezett kiállításhoz szervesen kapcsolódott a főhomlokzat lépcsőin felállított ideiglenes pavilon, amelynek anyaga a Losonczy Áron építész által feltalált Litracon pXL® (pixel) fantázianevű transzparens beton. Az építmény Hősök tere felőli fala olyan átlátszó anyagból készült, amely a napközben előtte elhaladók árnyképét tette láthatóvá, éjszaka pedig a rávetített képek átszűrődését mutatta be.

A kiállításhoz készült több mint ötszáz oldal terjedelmű, kemény kötésű katalógust 2014. augusztus 31-én egy pódiumbeszélgetéssel egybekötve ismertették. A grandiózus tárlat „könyvbe foglalása” mellett öt szakmai tanulmány nyújt tudományos alapot az olvasók számára (a kiadvány ezer példányban készült).

A katalógust Rockenbauer Zoltán művészettörténész szerkesztette, nyomtatását a hazánkban legrégebben működő, debreceni Alföldi Nyomda Zrt. végezte. A külföldi látogatókra tekintettel a katalógus a magyar mellett párhuzamos angol nyelvű szövegfordítást is tartalmaz.

A tárlat iránt élénk érdeklődés mutatkozott, közel huszonötezer ember tekintette meg.

MILLISITS MÁTÉ
művészettörténész, művelődéstörténész

Jegyzetek

1. Fekete György: Köszöntő. In: *I. Építészeti Nemzeti Szalon – 100% kreativitás*. Kiállítási katalógus. Szerk. Rockenbauer Zoltán. Budapest, 2014. 9.
2. Szegő György: Újragondolt épületek. In: *uo.* 247.

(*I. Építészeti Nemzeti Szalon – 100% kreativitás. Műcsarnok, Budapest, 2014. június 4–szeptember 7.*)

